

NATUUR- EN LANDSCHAPSBELEID MET EEN HOGE AMBITIE

Op 23 februari ging het symposium 'Mooi Hageland, natuur en landschap als hefboom voor een streek' door. Er waren een honderdtal deelnemers: vertegenwoordigers van colleges van burgemeester en schepenen van minstens een zestal gemeenten, toeristische diensten, provinciale diensten, opbouwwerk en een zeer grote delegatie uit de verschillende afdelingen van Natuurpunt Oost-Brabant. Er waren interessante uiteenzettingen, er was een boeiend panelgesprek en een discussie met de

zaal. Dit symposium wilde grensverleggend zijn en een omslag maken naar het nieuwe denken rond natuur en landschap. Bij de verschillende deelnemers heerste de opvatting dat dit symposium zijn doel bereikt had, het ambitieniveau voor de werking rond natuur en landschap opgekrikt heeft en met een reeks nieuwe invalshoeken (natuur en landschap zijn ook belangrijk voor de economie) verrijkt heeft.

Kansen voor natuur en landschap in Oost-Brabant

Natuurpunt Oost-Brabant groeit de laatste jaren elk jaar met netto 10% nieuwe leden, waardoor er nu 8000 leden en meer dan 1000 vrijwilligers zijn die concreet meewerken aan natuur en landschap als een kans voor een streek. Dat is een krachtig signaal qua draagvlak. Er werd een netwerk uitgebouwd van 2500 ha beheerde natuurgebieden, die schatkamers zijn voor de biodiversiteit maar ook kleur geven aan het landschap en de leefomgeving van de mensen. We lukken erin om door een reeks van evenementen zoals de Walk for Nature telkens opnieuw duizenden mensen te mobiliseren en regio's een cachet mee te geven bij het publiek omwille van hun landschap en de aanwezige natuur. Op vele plaatsen wordt daarenboven in toenemende mate constructief samengewerkt met de gemeentebesturen en is Natuurpunt één van de meest vitale middenveldorganisaties in de gemeente. Natuur en landschap als kwaliteitsgegeven zijn in Hageland nog aanwezig en daar waar de kaart van de valorisatie van het landschap getrokken wordt, geeft dit een positief imago aan de gemeente. En sinds kort is er een quasi gebiedsdekkend netwerk van regionale landschappen.

Knelpunten

Er zijn echter nog een aantal hordes die moeten genomen worden. Bij de ruimtelijke afbakeningsprocessen (zoals die van Hageland en Haspengouw) ontbreekt het de beslissers aan moed om de nodige toekomstgerichte keuzes te maken. Er is alom koudwatervrees voor een gedurfd beleid van verwerving en inrichting van forse natuurgebieden. In plaats van in duurzaamheid voor de toekomst en effectiviteit op vlak van biodiversiteit verkiest de overheid massaal haar middelen te steken in maatregelen in de marge. Een voorbeeld daarvan is de subsidiëring van erosiestroken die vanuit het oogpunt van goed landbeheer eigenlijk tot de inherente verant-

Symposium en Algemene Vergadering:

- Panel: Jos Bex (schepenen Herent), Hugo Abts en Monique Cleynen (schepenen Zoutleeuw)
- Links: Lieven De Schamphelaere. Pleidooi voor natuurbeleid met ambitie
- Rechts: Rob Wolters. Investeren in landschap rendeert.
- Algemene Vergadering: bestuurspanel.

Foto's Eric Malfait

Citaat: James Butler van FAO wijst op de verantwoordelijkheid van landbouw voor biodiversiteit binnen de agrarische bedrijfsvoering:

“Meer dan 40 procent van de oppervlakte van het land wordt gebruikt voor de landbouw. Het betekent dat deze branche een grote verantwoordelijkheid heeft om de biodiversiteit te beschermen.”

woordelijkheid van de landbouwexploitatie behoren. Natuurpunt met zijn model van beheerde natuurgebieden mag met vertrouwen uitzien naar de zgn. ‘objectieve evaluatie’ die is aangekondigd in de beleidsverklaring van de Vlaamse Regering van 2004. Dat deze evaluatie er na vier jaar nog niet is, zou wel eens kunnen samenhangen met de voor het beleid niet zo prettige vaststelling dat het model type Natuurpunt – met zijn goedkope en verantwoorde verwerving en beheer van natuurgebieden door vrijwilligers – er qua effectiviteit, efficiëntie, duurzaamheid, maatschappelijke relevantie en koppeling met water- en landbeheer met kop en schouder bovenuit steekt en dus een beleidsimpuls verdient.

Gedurfd investeren in meer natuur loont

Investeren in natuur loont echt. Het Vinne (Zoutleeuw), Averbode Bos en Heide, de Demerbroeken, de Hagelandse vallei, de Doode Bemde en de Dijlvallei, Aronst Hoek en de Getevallei, de Hoegaardse valleien bewijzen wat kan bereikt worden wanneer men durft te investeren. De Doode Bemde is zoals de Gentse Bourgoyen voor Gent, elke zondag the place to be voor wandelend Leuven. Het voorbeeld van de Hoegaardse valleien toont aan dat enkele jaren na een moeizaam tot stand gekomen en door Natuurpunt afgedwongen keuze voor landschap en natuur binnen de ruilverkaveling er bij gemeente en bevolking enthousiasme ontstaat. De gebieden Rosdel, Meldertbos, Getevallei, Mene-Jordaan en het project Graan voor Gorzen hebben van Hoegaarden een zeer sterk merk gemaakt, gezocht omwille van zijn woonklimaat en als regionaal toeristisch en recreatief product. Hetzelfde kan gesteld worden van Het Vinne in Zoutleeuw. De natuurontwikkeling in de Getevallei, de vernattingsprojecten in Velpevallei en de uitbouw van de Rozendaalvallei met een bijhorend natuur-

landschapscentrum kunnen een boost geven aan Tienen als een ‘Tintelende Stad’. Vorsdonk en de Demervallei kunnen hetzelfde betekenen voor Aarschot, en de openlegging van de Demer tezamen met een netwerk van natuurgebieden hetzelfde voor Diest. Een levende Dijle in Leuven kan ook zo’n sterk merk worden. Bij elk van deze keuzes is er een krachtige natuurbeweging met visie en

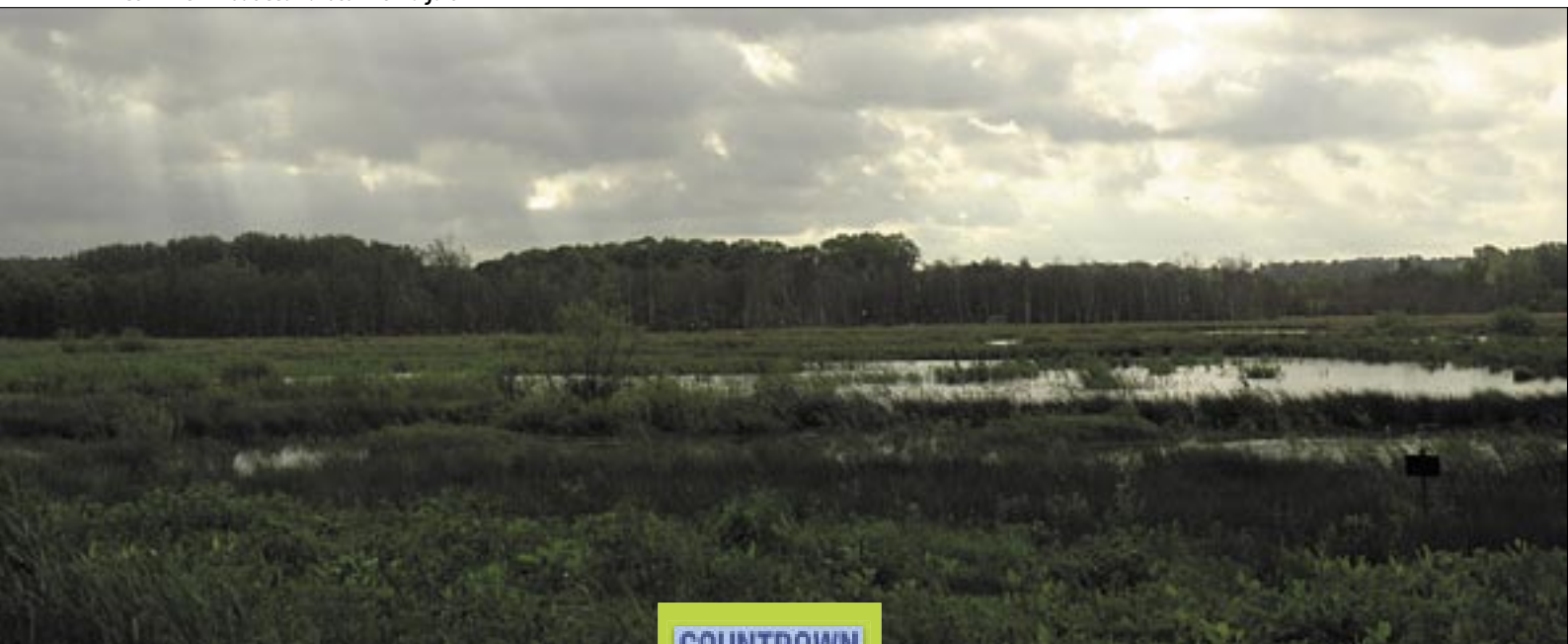
Hagelandse vallei, de Uythemmolen. Foto Jos Van Roy

ambitie nodig om de tegenstand en koudwatervrees te overwinnen. Maar eens gerealiseerd wordt het een door en door beleefde dienst aan de lokale gemeenschap.

Een landschapsinvesteringsplan ‘Mooi Hageland’ en maatregelen tegen verdere verrommeling

Daarom kan de natuurbeweging er niet omheen het thema landschap krachtig op de maatschappelijke agenda te zetten en mogen we ons niet terugtrekken in een reeks kleine en versnipperde natuurgebieden, hoe

Het Vinne in Zoutleeuw. Foto Eric Malfait

Aronst Hoek. Foto Jaak Geebelen

waardevol die ook zijn. Dat is een belangrijke uitdaging voor onze afdelingen. Ook voor de regionale landschappen, die ondertussen in ons werkingsgebied bijna gebiedsdekkend zijn, bestaat de echte uitdaging erin om de kwaliteit van het landschap in zijn volheid op de maatschappelijke agenda te zetten. De wijze waarop de regionale landschappen hun bijdrage aan dit integraal landschapskwaliteitsdenken zullen invullen en gestalte geven aan de multifunctionaliteit van het landschap zal binnen tien jaar bepalen of de regionale landschappen een afspraak hadden met de geschiedenis en een echte meerwaarde voor kwaliteit, voor biodiversiteit en belevingswaarde van het landschap in zijn geheel betekenen. Wat we hopen. Vooral in het landbouwgebied is het zaak om resultaatgericht het landschap te versterken zodat de soorten van het agrarisch gebied terug een kans krijgen. Hier ligt een uiterste belangrijke taak voor de regionale landschappen waar we ze als natuurbeweging ook moeten kunnen op afrekenen.

Afdelingen en gemeenten aan de slag in het kader van de campagne 'Werk mee aan biodiversiteit'

Na de lancering van de gemeentelijke charters werd op 23 februari door Liselotte Vanderoye, de campagnemedewerker, de handleiding voor de werking rond de campagne **Countdown 2010** voorgesteld. We rekenen erop dat alle afdelingen met hun gemeentebestuur hiermee aan de slag gaan.

Twee Walks for Nature 2008 als hefboom voor natuur- en landschapsbeleid met hoge ambitie

Ook dit jaar gaan twee Walks for Nature door, nl. op 20 april in Herent en op 8 juni in Diest. Net als de vorige jaren zullen de Walks kwaliteitsvolle activiteiten zijn die duizenden mensen een topbeleving garanderen en laten

inzien dat natuur en landschap een hefboom is voor een streek. De Walks for Nature zullen Herent en Diest markeren als gemeenten met een aantrekkelijk landschap en waardevolle natuur en een impuls geven aan de versterking van het natuurbeleid. Op deze Walks zal ook een tussenbalans gemaakt worden van de stand van de campagne 'Werk mee aan biodiversiteit, Countdown 2010' binnen de verschillende afdelingen en gemeenten. Walk for Nature komt op voor een natuur en landschapsbeleid met ambitie en dat zal men ook geweten hebben.

*Hugo Abts,
Voorzitter NPOB,
Regionale Vereniging voor NATUUR EN LANDSCHAP*

Voor de presentatie op het symposium en de tekst van de handleiding zie: www.natuurpunttoostbrabant.be